

OMEZENÍ VELKÝCH ONLINE PLATFORMEM PODLE EMFA

Autor: JUDr. Vladan Rámiš (MAFRA) předseda Rady pro mediální právo ČUV

EMFA, média a online platformy

[Nařízení EMFA](#) je prvním horizontálním předpisem týkajícím se médií na úrovni EU. Ačkoliv se primárně týká médií, tedy tzv. poskytovatelů mediálních služeb (provozovatelů médií), částečně upravuje také tzv. online platformy. Ty standardně nejsou považovány za poskytovatele mediálních služeb, protože nešíří obsah, který by připravily samy a nesly za něj redakční odpovědnost, ale naopak obsah nahraný do platformy jejich uživateli.

Online platformy jsou v EU primárně regulovány tzv. [Digital Services Act \(nařízení EU 2022/2065\)](#). DSA v čl. 3 definuje online platformy jako hostingové služby, které na „*žádost příjemce služby ukládají a veřejně šíří informace, ledaže je tato činnost nepodstatným a pouze pomocným prvkem jiné služby nebo nepodstatnou funkcí hlavní služby a z objektivních a technických důvodů ji nelze používat bez této jiné služby a integrace tohoto prvku nebo této funkce do této jiné služby není prostředkem k obcházení použitelnosti tohoto nařízení.*“ Již z definice tedy plyne, že online platformy nebudou mediálními službami, pro které je právě charakteristickým znakem to, že samy nesou za jimi šířený obsah redakční odpovědnost. Přesto však EMFA obsahuje několik ustanovení, které se online platformami zabývají a to např. v čl.15 (vymáhání povinností poskytovatelů platform pro sdílení videonahrávek), čl. 24 (měření sledovanosti) a čl. 25 (přidělování veřejných prostředků na reklamu zadávanou státem a zakázky na dodávky či služby).

EMFA a mazání obsahu médií

My se v tomto článku budeme zabývat úpravou čl. 18 a čl. 19 EMFA, které omezují možnost tzv. velmi velkých online platform odstraňovat ze svého rozhraní obsah, který na své profily umístili provozovatelé médií. Původ těchto ustanovení sahá až do let 2021 a 2022, kdy bylo vyjednáváno o nařízení DSA. Provozovatelé médií tehdy vznášeli námitky vůči tomu, že by poskytovatelé platform, zejména těch největších, měli mít možnost odstraňovat bez omezení příspěvky médií zveřejněné na jejich platformách pro porušení podmínek služby. Panovala obava, že by poskytovatelé velkých online platform mohli svá oprávnění k odstraňování obsahu zneužívat k tomu, aby potlačovali média, jejichž zpravodajství jim nebude z nějakého důvodu vyhovovat. Protože však vyjednávání DSA bylo již v konečné fázi, nepodařilo se na tento problém v textu DSA zareagovat a proto bylo jeho řešení přesunuto do EMFA.

V EMFA se tomuto problému věnují čl. 18 a 19. Povinnosti zde uvedené se vztahují pouze na provozovatele velmi velkých online platform (tzv. VLOP) ve smyslu DSA. Za takové platformy Komise určí ty, které mají v EU nejméně 45 milionů uživatelů, což je počet odpovídající 10 % obyvatelstva EU.

Podstatou dotčených povinností je, že pokud chce provozovatel VLOP odstranit příspěvky provozovatele média, omezit jejich viditelnost nebo pozastavit celý účet dotčeného média, je povinen nejprve informovat provozovatele dotčeného média o důvodech takového opatření a dát mu možnost se k těmto důvodům vyjádřit (standardně ve lhůtě do 24 hodin). **To však platí pouze pro případ, kdy k odstranění dojde pro porušení podmínek dotčené služby; pokud by důvodem odstranění příspěvku či jiného opatření byl jeho rozpor s právními předpisy či postup podle článků 28, 34 a 35 DSA**

a článku 28b směrnice 2010/13/EU (např. ochrana nezletilých), pak se zvýhodnění pro provozovatele médií neuplatní.

Tato povinnost však ani tak neplatí zcela neomezeně. Je vázána na splnění několika podmínek, mimo jiné:

1. Provozovatel média se musí u VLOP registrovat jako poskytovatel mediálních služeb a uvést základní údaje o sobě,
2. Provozovatel média musí podléhat buď nějaké mediální regulaci (v ČR typicky dohledu Rady pro rozhlasové a televizní vysílání u televizního a rozhlasového vysílání) nebo samoregulačnímu mechanismu, který *„upravuje redakční normy a který je široce uznáván a přijímán v příslušném mediálním odvětví v jednom nebo více členských státech“*,
3. Provozovatel média musí poskytnout prohlášení, že je redakčně nezávislý na členských státech, politických stranách, třetích zemích a subjektech ovládaných nebo financovaných třetími zeměmi, a
4. Provozovatel média musí prohlásit, že neposkytuje obsah vytvořený systémy umělé inteligence, aniž by takový obsah podléhal lidskému dohledu či redakční kontrole.

K tomu, jak má probíhat ověřování ze strany provozovatele VLOP, zda dotčený subjekt je skutečně provozovatelem média a splňuje podmínky uvedené v EMFA, vydala Evropská komise letos v únoru prováděcí [pokyny](#).

Pokud by provozovatel VLOP i přes námitky provozovatele média rozhodnul o pozastavení nebo omezení viditelnosti jeho služby či příspěvků, je povinen jej o tom bezodkladně informovat (tato povinnost ale vyplývá i přímo z DSA).

Provozovatel médií může toto rozhodnutí následně napadnout stížností u dotčené VLOP. EMFA stanoví, že tyto stížnosti ze strany provozovatelů médií musí být vyřízeny a rozhodnuty přednostně a bez zbytečného odkladu.

EMFA také stanoví několik dalších možností, jak se mohou provozovatelé médií bránit proti takovým rozhodnutím provozovatelů VLOP, např. mohou zahájit smírčí řízení, mohou získat pomoc Evropského sboru pro mediální služby zřízeného na základě EMFA a samozřejmě mohou využít i institut tzv. mimosoudního řešení sporů podle DSA.

Evropský sbor pro mediální služby také bude pravidelně pořádat strukturovaný dialog mezi poskytovateli velmi velkých online platforem, zástupci poskytovatelů mediálních služeb a zástupci občanské společnosti týkající se uplatňování postupů podle čl. 18 EMFA.

Zhodnocení úpravy

Obecně lze považovat úpravu v čl. 18 a 19 EMFA za vhodnou pro ochranu evropských médií před zásahy ze strany velkých technologických platforem. Tato ochrana je ale spíše „procesního“ charakteru a nelze se domnívat, že by mohla významně pomoci zabránit případným zásahům proti médiím ze strany platforem. V kombinaci s pravidly DSA však přesto poskytuje provozovatelům médií alespoň základní nástroje, jak neodůvodněné blokace napadnout.